

Luorarea conferenței dintre reprezentanții Germaniei, ai Austriei și ai Ungariei pentru încheierea unui tratat de vamă înainteză foarte încet. Se vede, că dau de multe piedeci aliații. Nici unii, nici alții n'ar vrea să aducă jertfe spre a se înțelege. Germaniei i-ar plăce ca și de aici încolo granițele ei să rămână închise pentru porcii și vitele cornute din Ungaria sub cuvânt de epizootie, și Ungurii ar vrea să îngreuneze cât mai mult prin urcarea tarifelor de transport intrarea în țară a produselor industriale germane. — Germania are lipsă de produse agricole din monarhia noastră, cu toate aceste strigă, că face o mare concesie Austro Ungariei, decât își va deschide granițele pentru importarea acestor produse, și cât pentru Ungaria, ea este ași în vâjă cu Germania și cu Austria pe tărâmul economic. Etă ce se scrie din Germania în privința acesteia:

„Jocul cel mai neîntemeiat îl joacă Ungaria. Acest stat, care datează atât de mult dualismului și triplei alianțe nu numai că nu e dispus să aducă cea mai mică jertfă pe altarul înțelegerii comune ci, din contră, mai înăspresce lucrurile, așa că se svonesce, că conferința din Viena va ajunge cu greu la un rezultat mulțumitor din această pricină. În ori și ce casă desbaterele vor mai dura lungă vreme, căci Ungaria pune bețe în roțe prin dublul ei tarif de transport pe liniile ferate. Așa mărfurile germane ce trec în Ungaria plătesc pe căile maghiare o taxă de transport de două ori așa de mare ca produsele ungurești ce s'au menite a fi transportate în Germania. Prin această și încă prin premiile de transport, Ungaria paralizează toate concesiunile ce ea le-ar face pte de formă industriei germane. În as menea împrejuri le e cu neputință industriașilor germani ași trimite mărfurile lor în Ungaria. Așa stau lucrurile în acest moment. Germania a pus ca o condiție sine qua non a unei înțelegeri un tarif uniform de transport pe liniile ungare pentru mărfurile ce trec din Germania în Ungaria și vice-versa. Dér Ungaria nu numai că nu e dispusă ași modifica acest tarif, ci dela 1 Ianuarie l'a mai urcat! Acesta este principala piedecă ce face ca conferința din Viena, care și așa are de dușman pe agrarii nemți și pe industriașii austriaci, să nu ajungă așa de curând la un rezultat, și Austria simte acum mai mult decât ori-când și din ce în ce mai mult că tovarășia cu Ungaria este în paguba propriei ei dezvoltări și interese. Adevărat este, că

oficiozii négă prăpastia ce există între interesele Austriei și între acele ale Ungariei, și cineva n'are decât să urmărească lupta de condeiu între Pesta și Viena, din acest moment și va vedea, că avem dreptate. Mai mult decât ori-când plouă acum invinovățiile reciproce și este aproape de necredut că cu câtă asprime și egoism se pörtă un războiu economic între dualiștii noștri“.

În Austria a produs mare surprindere demisionarea ministrului de finanțe Dunajewsky, care a fost suflul cabinetului Taaffe și cel mai de frunte luptător al sistemului autonomist federalist. Cu Nemții nu se avea bine, de aceea căzându el acum, se crede, că vor ajunge și Nemții la guvern. Contele Taaffe ne mai putându-se rădima pe majoritatea de până acum, vră se dea mâna cu Nemții moderați. Până la alegerile viitoare pentru Reichsrath însă se pot schimba încă multe.

Ministrul-președinte italianu Crispi a căzut, din cauza neînțelegerii în privința finanțelor țării. Francesii se bucură în speranță, că Italia cu timpul se va instrîina de tripla alianță, și foile competente din Italia și din Germania susțin, că nu se va schimba nimic în politica din afară a Italiei, care va rămâne credincioasă triplei alianțe.

Din dieta ungurească.

(Desbaterea proiectului de lege pentru Kișdedovuri.)

Am vorbit în numărul trecut de Duminecă despre desbaterea generală a proiectului de lege pentru „Kișdedovuri“, astăzi vom face un resumat despre desbaterea specială seua pe „paragrafi“.

Înainte de a se începe desbaterea specială, se iscă o dispută între deputații Ludovik Mocsary și Beöthy Akos. Beöthy invinovăse adevărat pe Mocsary, că acesta s'ar fi rupt de către Unguri și că ar voi să împartă țera între diferitele naționalități. La acesta a răspuns Mocsary, că el nu de către Unguri nu s'ar rupt, că el nu doarece și n'a dorit niciodată să împartă țera între naționalități, și că prin urmare toate cele ce le-a dîș Beöthy despre el sunt minciună gollă. Ceea ce vră Mocsary însă este, ca legea de naționalitate dela 1868 se țină și se se împlinescă în mod cinstit și cum se cuvine, căci legea este lege și pentru Unguri tocmai așa, ca și pentru alte neamuri din țară. Eu, dîșe Mocsary, nu mă învoesc niciodată cu acea politică, care la umbra aripelor vulturului austriac voese să maghiarizeze ori ce altă naționalitate din această țară cu ajutorul

dascălilor și alți îngrijitorilor dela asiluri.

S'a ridicat după acesta éráși Beöthy Akos și l'a invinovătit pe Mocsary, că el vră, ca fiă care națiune din această țară să fiă de-o potrivă îndreptătită cu Ungurii, (ca și cum lucrul acesta ar fi o crimă), ba i-a dîș, că stă în legătura cu „irredentiștii“ români, cari ar umbra să sfășie în bucăți Ungaria.

Lucrul acesta l'a supărat pe Mocsary și l'a făcut să se ridice éráși, dér deputații unguri l'a început nu voră să-l lase să vorbească, ci strigau cătu îi lua gura: Înlaturi! înlaturi! Să trăiescă Beöthy. Abia cu mare greu apucă și Mocsary să dîș câteva vorbe și se le spună Ungurilor, că el nu lucră pe o cordă cu Românii și că nici nu are acele dorințe cu aceștia, dér de aceea lucră așa cum lucră, pentru că știe, că cu buna mai ușor vor pute Ungurii să câștige pe Români decât cu réul și cu nedreptățile.

Deputații unguri mereu îl căraiau pe Mocsary, când vorbea, și l'au intrerupt în vorbă pentru ași vërșă focul dela inimă asupra lui, din cauză că Mocsary li-a spus-o în față, că cu unelțiile lor de maghiarizare nu vor dobândi nimic, ci numai vor amări mai mult pe Români, Sași, Sârbi și Slovaci.

Csatar Zsigmond dîșe, că el cunoșce și Români „de omenă“, cari nu se iau după gurile frunțașilor Români, ci sunt slugi plecate ale Ungurilor și iubesc limba maghiară. Cu de acesti „Români“ ar tot trăi jupânul Csatar, dér necazul lui este, că asemenea lapădături nu prea găsesc în neamul nostru.

Pe nădrăvanul de odinioară Tisza Kalman, fostul ministru-președinte, încă l'au pus păcatele seși casce gura. Vedeți, le dîșe el celor din dietă, că nu cumva să ve luați după vorbele lui Mocsary și să umblați a câștiga voia naționalităților, căci dora Ungurii n'au să se țină de ceea ce stă scris în legea dela 1868, care dă tuturor popoarelor acestei țări dreptul de a se folosi de limba lor la dirigătorii și judecătorii, ci au să se țină de intențiunea acestei legi, care intențiune, după căpătina lui Tisza, este de a strimora cătu se pte mai tare dreptul de limbă al popoarelor nemaghiare.

Las' apoi, că și deputatul Kaas Ivor din opoziția l'a strimorat pe Tisza. Ce mai umbla Tisza se dea sfaturi? El este un neputincios, dîșe Kaas. În cei 15 ani, cătu a stat și el la cărmă, nu numai că n'a tocat în cap naționalitățile, ci încă li-a dat putere. Așa de

esemplu, dîșe Kaas, în părțile de mătănopte ale Ungariei niciodată agitațiunile panslaviste n'au prins rădăcină așa a funde, ca sub guvernul lui Tisza. Ba tot pe Tisza îl invinovăți Kaas și pentru pretinsele agitațiuni daco romaniste, carniciodată, dîșe el, n'au utozat a atăca Ungaria în măsură așa mare, cum se în tēmplă acum.

Așa vorbesc despre noi deputații unguri în dieta dela Pesta și le este ușor să vorbească neturburați de nimeni după cum le vine la socotă, pentru că pe noi n'are cine să ne apere acolo, deorece guvernele ungurești s'au scotut îngrijii, ca noi Românii să nu mai avem nici un reprezentant în dietă. Adversarii noștri se joca acum cu sörtea noastră cum le place; când e vorba de a invinovăți pe Români, toți strigă „éljen!“ și bat în palme ca nisce smintiți. Între toți deputații unguri, afară de Mocsary, n'ai mai găsi unul, care să arate și față de naționalități cătu de puțin sēmț de dreptate. Și totuși numai cu dreptate ar trebui să fiă ei legiuitorii țării, căroră le place a se numi „părinții patriei“. Vitregi părinți mai sunt aceștia.

Peste tot dîș, la desbaterea specială nu s'a făcut mai nici o schimbare. Deputatul săsesu Filtsch a cerut, ca i drept, mai la fiă-care paragraf, ca să se facă câte-o schimbare în favorul popoarelor nemaghiare, dér toate cererile lui au fost respinse.

Astfel la § 4, Filtsch a cerut, ca copiii numai în acel cas să fiă datori a cerceta Kișdedovurile, decât prin martori vrednici de încredere se vor pute dovedi astfel de fapte, din cari se vede, că acasă nu sunt destul de îngrijii de părinții lor. Ministrul Csaky a răspuns însă, că lucrul acesta nu se pte, el cere ca părinții să dovedescă, că copiii lor au îngrijirea de lipsă acasă, la din contră fiă-care copilul trebuie să fiă datori a cerceta Kișdedovurile.

La § 8, Filtsch a cerut, ca îngrijitorii de Kișdedovuri și doicele să fiă datori a vorbi cu fiă-care copil în limba lui, și nu ungurește. Totu la acest § s'a ridicat și contele Károly Sandor și a cerut, ca în Kișdedovuri confesionale să se propună copiilor nu numai așa numite „rugăciuni evlaviose“ decât rugăciuni de acelea, cari nu se țină de nici o confesiune, ci să li se propună și rugăciuni confesionale, și părinții și tutorii să nu fiă datori a trimite copiii la astfel de Kișdedovuri confesionale, cari nu se țină de legea lor. Cu mare greu, dieta a primit cererea lui Károly Sandor, fiindcă se temea să

Mama pădurii, plângându și văietându-se ceasuri întregi.

Eu, auzind aceste cuvinte, am început să zimbesc și mi-am dîș în mine, că de bună seamă nici Mama pădurii nu pte fi alta, decât vre-una dintre acele năluci închipuite, despre cari povestesc, când e vorba de asemenea casteluri ruinate și părăsite. N'am ținut seamă de vorbele lui Dumitru, dér nici n'asi fi putut ține, deorece tocmai pe când începuse el să-mi vorbească mai bine, zării trecându pe lângă ferestra mea o fetiță drăgălașă, care fără de voiă își atrase atențiunea. Mă arunca la ferestra și o auđii cântându o doină fermecătoare, și pe rumenele-i buze observai un zimbet curat ca de așgeru.

Îndata-i mare mi-a eșit din cap povestea cu Mama pădurii, pentru că, dēu, nu ve mirați, eram un tineru de 25 de ani, și apoi unde ve găsi un tineru în vârsta acesta, căruia să-i placă mai bine a se interesa de nu știu ce năluciri sece, decât de o fetiță frumoasă ca aceasta? Mai bucurat și fi vrut acum, ca servitorul meu Dumitru să-mi vorbească ceva despre ființa acesta drăgălașă și să nu-mi mai toce la urechi despre Mama pădurii; ei, dér pe când eu m'am întors

dela ferestra, Dumitru meu eșise și eu rămăsem singur.

Nu puteam să-mi uit de acest așgeru de fată și eșii afară cu nădejdea că dora dora se va mai rentoroc și-mi voi mai putea arunca odată ochii asupra ei. Mă uitai spre cele cășute țărănești, cari ce-i drept, toate împreună se dîșe că formeză un sat, dér satul acesta era cătu se pte mai calic și nu avea altă podobă, decât o mică bisericuță de bărne. „Bine, că satul acesta-i ca vai de el“, îmi dîșeam eu, cu gândul la fata, ce-o vedusem, — „dér etă, el are un odor, cu care s'ar pute mândri ori ce oraș strălucit.“

Nu m'am înșelat în așteptarea mea căci peste puțin timp, numai ce o zărescu întorcându-se. Acum o măsurai cu ochii din crescut până n'atâpi și cu cătu o vedem mai bine, cu atâtu îmi părea mai frumoasă. Trupul ei înalt și bine făcut, cămașa cusută cu flori, cătrînța împodobită cu felii de felii de cusături. Avea o față rumenă, de gândeai că-i un trandafir alb muiat în sânge, buzele roșii ca cirșă, dinții albi ca nisce măgele, bărbia frumoasă și rotundă, părul ei negru ca și un vâl de mătase undula pe umerii ei rotunzi. Cu un cuvânt: curat așgeru.

Ea trec pe lângă mine fără să se intrerupă cântecul. Cătu pe-aci era să-i strigă să stea, ca să-o mai vedă, măcar că o vedusem bine și nici ea nu se feri de a arunca o privire zimbătoare asupra mea și de a mă saluta cu drag. O urmării cu ochii până când cântecul ei dulce se auđia departe, și când cântecul nu s'a mai auđit, ecoul lui răsună în inima mea, precum răsună pădurea de cântecul paserilor. Și noptea am vădut în vis pe frumoasă fată, și dimineața, când m'am deșteptat, cu gândul la ea m'am deșteptat și eram vesel, și vesel am rămas peste ziua întregă.

Când Dumitru intră dimineața la mine și mă vedu, că sunt vesel, mă întrebă cu mirare:

„Cum ai dormit domnul?“

— „Foarte bine!“ răspunsei eu.

„Nu ai vădut nimio, nu te-ai spăriat de ceva?“

— „Nu, Dumitre.“

„Pte nici nu vei fi fost la ferestra?“

— „Ba am fost și m'am uitat mult prin ferestra, dér n'am vădut nimic.“

„Nu se pte, trebuie să fi vădut!“

— „Dér ce să fi vădut, Dumitre?“

Dumitru păre, că se teme să spună

pe nume ceea ce a vădut, dér în cele din urmă totuși se hotărî și-mi dîșe:

„O babă hărăcă bătrână, cu păr lung, alb și încălțată și cu o uitătură înfiorătoare. Acesta este Mama pădurii. Bine ar fi de nu ai fi vădut-o.“

— N'am vădut-o, Dumitre,“ răspunsei eu surîzându.

„Decă n'ai vădut-o, trebuie cel puțin, că ai auđit-o plângendu. Uite colo!.. acolo este locul, unde a petrecut ea totă noptea.“

— „Și ore pentru ce vine ea aici?“

La acesta întrebare a mea Dumitru începe a se întrista și își pleacă capul spre pământ. După o pauză mai lungă însă, el éráși luă firul vorbirei și încep să-mi spună:

„Mama pădurii de aceea vine, pentru că să-și alégă pe cineva și de-odată cu sosirea iernei să-l ducă cu ea. Ea în tot anul își alege din câte-un sat pe fata cea mai frumoasă, ori pe feciorul cel mai voinic, dér mai cu seamă își alege dintre aceia, cari sunt îndrăgostiți. De rândul acesta vedu, că totu pe lângă satul nostru se învërtesce. M'asi prinde, că de aci și-a alege pe cine și-a alege.“

Dumitru încep să facă o față de totului totu serioasă, și eu începui acum

nu supere pe catolici, d'ér a lui Filtsch cerere a respins'o numai decât.

La § 18, Filtsch a cerut, ca statul să nu aibă dreptul de a ridica Kişdedovuri, decât numai în acele locuri, unde nu se află Kişdedovuri, ér Kişdedovurile statului, să se ridice pe spesele statului, ér nu prin un adaus de dare de 3%, după cum se dice în această § de lege. A fost respinsă însă şi această cerere a lui Filtsch, precum au fost respinse şi celelalte cereri, ce le-a făcut el în defavorul caracterului curat maghiarilor al Kişdedovurilor.

Desbaterea specială s'a terminat în şedinţa dela 29 Ianuarie, cu care ocaziunea contele Károlyi István a adus mari laude lui Csaky, pentru-o a nascocit această proiect de lege al Kişdedovurilor, prin care sperază, că se va înmulţi naţia maghiară şi se va face mare şi tare pe ruinele poporilor nemaghiare din această ţară. Noi însă avem nădejde în Dumnezeu, că acest lucru se va întâmpla, pentru-că vom lupta cu bărbăţie şi nu ne vom odihni până nu vom isbuti să punem stavilă uneltirilor vrăşmaşe.

Inaugurarea Ligei pentru unitatea culturală a Românilor.

Joia trecută, 24 Ianuarie st. v., s'a inaugurat în sala Universităţii din Bucureşti Liga pentru unitatea culturală a Românilor. Au fost de faţă peste 2000 de persoane.

D-lu Grigorie Brătianu a deschis şedinţa, arătând, că scopul Ligei este curat cultural şi exprimându-şi bucuria, că tineretul a început cu atâta căldură şi zel această mişcare naţională. În 15 oraşe ale României s'au format până acuma secţii ale Ligei. Domnul Brătianu a citit apoi manifestul comitetului Ligei, care este de cuprinsul următor:

Manifest.

Liga pentru unitatea de cultură a Românilor numără astăzi, conform statutelor, prima şi de existenţă. Lucrările preparate pentru chemarea ei la viaţă şi pentru regulata ei funcţionare, au întâmpinat un sprijin puternic şi încurajare din partea tuturor Românilor, chiar din cele mai depărtate unghiuri ale ţerilor locuite de ei. În Românul liber s'a manifestat sentimentul datoriei către fraţii săi de acelaşi

sânge, în cel impilat s'a născut speranţa uşurării, în toţi a crescut conştiinţa vitalităţii poporului nostru şi a solidarităţii naţionale.

Acestă avânt patriotic a cuprins toate spiritele şi un număr însemnat de oraşe din ţera precum: T Severin, Piteşti, Craiova, Târgovişte, Slatina, Ploesci, Giurgiu, Brăila, Galaţi, Focşani, Bărlad, Buzău, Alexandria, T-Măgurele, s'au grăbit a înfiinţa secţiuni ale Ligei şi actualmente caută a se pune în legătură cu secţiunea centrală din Bucureşti.

Bunăvoinţa, cu care este întâmpinată Liga pretutindena, dovedeşte, că ea răspunde unei cerinţe imperioase naţionale. Intrădevăr, când naţiunea română din afară de regat îşi slăbeşte ultimele sale forţe în luptă contra străinului, care după ce i-a răpit orî ce parte a vieţii publice, caută să-i ia prin violenţă, şi în dispreţul legilor fundamentale, mijlocele de cultură naţională, atacându-i şcolă, limba şi credinţa străbunilor şi smulgându cu o cruşime barbară copilaşii de trei ani dela sinul mamei române, spre a-i desnaţionaliza şi ai învăţa să-şi urască nemul, graiul, religionea şi chiar familia, — când cei ce reclamă aplicarea şi respectarea legilor sunt aruncaţi în temniţă, — când un strigăt de desperare iese din gura mai multor milioane de fraţi ai noştri, — când un şovinism tiranic tinde a mortifica o mare parte din corpul poporului nostru, orî ce nepăsare ar fi o sigură sinucidere naţională.

Pentru aceea Liga îşi propune a deschide şi întreţine necontenit lupta pentru apărarea naţionalităţii noastre până la încetarea acestor persecuţiuni străine seculului nostru şi moravurilor europene. Ea voeşte, ca fraţii noştri de pretutindenă să aibă deplină libertate în materia de învăţământ, voeşte ca limba noastră să fi respectată şi biserica română inviolabilă.

Pentru conservarea acestor bunuri străbune singurele rămase încă naţiunii române din afară de regat, inaugurăm astăzi, cu deplină speranţă de reuşită, o luptă sacră şi solemnă, la participarea căreia chemăm pe toţi Români, conjurându-i a da Ligei ajutorul

lor moral şi a aduce sacrificiu obolul lor pe altarul celei mai înalte şi mai sfinte cauze naţionale.

Comitetul executiv

După acesta d-lu S. Mehedintz, student, a ținut o conferință despre rolul civilizator al Românilor în Orient, accentuând, că Români nu sunt nici esclavisti, nici şovinişti, de aceea au putut să atragă la sine pe celelalte popore din Orient. Explică apoi vrăşmăşia dintre Români şi Maghiari, din cauză, că aceştia voesc să le impună cultura şi limba lor. Acest discurs a fost desu aplaudat de public.

D-lu Negulescu a vorbit despre vitalitatea poporului român. În fine d-lu Cernescu a arătat însemnătatea zilei de 24 Ianuarie a 31-a aniversare a unirei principatelor.

Astfelu s'a terminat această grandioasă serbare.

Pentru răspândirea numerelor de Duminecă ai „Gazetei Transilvaniei“.

Dela Români din Brăila, cari totdeauna au manifestat deosebit interes faţă de cauza noastră ardelenescă, am primit, precum am amintit în numărul din Dumineca trecută, suma de 96 fl. val. a. pentru 48 de abonamente la numerii de Duminecă ai „Gazetei Transilvaniei.“

Stimatul nostru amic, d-lu G. Avesalon, care a luat iniţiativa la această colectă, ni-a împărţit şi numele d-lor contributori; anume au contribuit domni: V. P. Sassu comerciant, C. Cociaşu avocat, N. V. Perlea comerciant, P. I. Buncotescu comerciant, I. V. Perlea proprietar, Alexe Eremia proprietar, G. Eremia proprietar, Corneliu Secoşianu angajat comercial, D. I. Boană comerciant: câte 10 fl. v. a. Domni: I. Mădroviceanu, funcţionar, N. Banu fabricant, C. Molândacu comerciant câte 2 fl. v. a.

Amesurat dorinţei exprimate de generoşii contributori dintre aceste 48 de exemplare o parte s'a trimis la adresele anume indicate, ér cealaltă parte am trimis'o la acele comune din Transilvania şi Ungaria unde am crezut că este mai mare necesitate.

În numărul viitor vom publica şi numele acelor, cărora li-se trimite foia.

SCRILE OLEI.

Urmele fişpanului Banffy. Din comitatul Bistriţa-Năsăud ni-se scrie: Dumnezeu a mântuit ore-cum pe Români grăniţeri de tiranul fişpan Banffy Dezso, d'ér urmele lui au rămas, şi poporul român din acele părţi le s'ente amar. Se scie, că acel fişpan s'a străduit mult să omorâ şcolile româneşti şi în scopul acesta a înfiinţat în forte multe comune grăniţeresci şcoli unguresci, creşându, că Români vor păraşi numai decât şcolile lor româneşti şi vor trimite copii la şcolile unguresci, pentru-că acolo se se maghiariseze. S'a înşelat însă amar fişpanul unguresc; şcolile înfiinţate la porunca lui, după cum ni-se scrie, stau gole până în ziua de astăzi, căci Români sunt mult mai deştepti şi mai isteţi, decât ca să-şi trimită copii lor la şcolile unguresci şi prin această se se lase a fi prinşi în demoniile lui curse de maghiarisare. Astfel de şcoli unguresci a înfiinţat Banffy d. es. în comunele Rebra mare, Ilva mică, Nepos etc. Tote aceste şcole stau pustii, şi învăţătorii lor mănăcă de geaba pânea agonisită în sudorea cruntă a bietului popor. În comuna Nepos învăţătorul şcolii unguresci trage o plată în bani gata de 450 fl. pe cari li plătesc poporul românesc de „musai“. Mai are dascălul şcolii unguresci şi cuartir şi lemne de foc în cinste. Pentru toate acestea el n'a ostenit şi nu osteneşte, pentru-că nici nu are cu ce să ostenească, deoarece Români îşi au şcolă lor românească cu doi învăţători, la cari îşi trimite copii lor şi astfel şcolă ungurescă stă pustie. De trei ani învăţătorul şcolii unguresci în această comună trage un salariu gras, fără de a munci nimic. Totu aşa stă lucrul şi în alte comune grăniţeresci, unde s'au înfiinţat şcoli unguresci. Încercări de a scăpa de aceste şcoli se fac destule din partea Românilor, d'ér nu sciu de cum vom pute scăpa de ele, pentru-că Turcul te bate, Turcul te judecă.

**

Parastase. În memoria neuitatului barbat al naţiunii Antoniu Mocsoni de Foeni s'au oficiat parastase în comune: Foeni, Braşov, Panciova, Coşava, Curte, Marcovăţ, Nicolintz, Vraniu, Grebenaş, Ofcea, Iertof, Faget, Lugoşiu, Varadia, Straja, Herendeşti, Satul mic, Sdióra, Criciova, Cireş, Hauzeş, Satul nou Ghilad, Ruginosul, Slatina mică, Iladia, Bolduru, Crivina, Gavosdia, Hezeleş, Hodoş, Honorioiu, Jena, Logosel, Sacoşul-unguresc, Sacul, şi în Zorlenţul mare.

a deveni curios şi-l întreba din nou. „Spune-mi, Dumitre, abună sémă, ai audit tu azi noapte pe Mama pădurii plângându?“

— „Hm! d'ér încă cum?! Io mă mir, cum de d-ta nu ai audit-o.“

„Eu n'am audit'o Dumitre şi mi-se pare, că totu lucrul e numai o poveste. Nu pot să cred în astfel de năluciri.“

Aceste cuvinte ale mele se părea, că l'au supărat pe Dumitre. El nu putea înţelege, cum pot să fi atât de necredincios şi cum de nu am audit şi eu plânsul acela, pe care el totu noaptea l'a ascultat din şopronul, în care se culcase, şi l'a făcut să nu potă aţipi nici un minut până în zorii zilei.

Multă vreme m'am străduit, ca să mi-se dea şi mie privilegiul de a audi vre-odată pe Mama pădurii, d'ér n'am putut ajunge la nimicu. Noaptea dormeam liniştit şi dimineţa mă sculam vesel. În ziua care dimineţa Dumitre mă întreba, decă nu am audit ceva în decursul nopţii, eu însă nici nu mai vream să bag în sémă cuvintele lui şi din asta cauză părea, că el ar fi început a se înstreina de mine.

Ocaziune de a vedea pe frumoşa fată mi-se da adese-ori, căci ea în ziua care di-

minetă mergea la isvor, şi eu nu se întâmpla odată, ca să nu iies în cale să-o văd, şi când o vedeam imi crescea inima de bucurie şi cu gândul la ea rămăneam peste ziua întregă.

Sub astfel de împrejurări, cine se se fi mai gândit la Mama pădurii, cine ar fi mai putut ţine sémă de nălucirile bunului Dumitre?!

II

Peste câteva zile luai de veste, că frumoşa fată începe a se schimba. Privirea ei veselă şi surîzătoare de mai înainte încep acum să devină tristă, faţa prinse a se vesteşi şi zîmbetul cel vesel încep a se perde de pe buzele ei. Se vedea din toate semnele, că ea pătinesce de o durere sufletescă.

Mi-s'a părut de câteva-ori, că fata trecându pe lângă mine, ar fi vrut să se oprească ca să mi vorbesc ceva, d'ér neputându-se hotărî, îşi urmă drumul mai departe. Mi pusese acum de gând, ca s'o agrăscu eu, d'ér aşa de deschilinită este ursita omului. Ea nu mai veni şi nu-o mai putui întâlni de loc. Nu credeam, că nu o să mai vină, şi de aceea o aşteptam mereu, d'ér înzadar, căci ea nu veni.

În locul fetei, mă pomenii într'o dimineţa, că iese Dumitre înaintea mea.

De astă-dată Dumitre era mai smerit ca altă-dată şi nu cuteza să începă vorba.

„Ce vrîi, Dumitre?“ l'am întrebat eu.

— „O vorbă aşi vrî să-ţi spun!“

răspunse Dumitre. Credeam, că erăş despre Mama pădurii vrî să-mi spună ceva şi încep să zîmbesc.

„Apoi bine“ — i-am dîş — „spune Dumitre ce ai de spus.“

Dumitre cu multă smerenie se apropiă de mine şi imi şopti încet:

„Domnule! Florica ar dori să vorbescă cu d-ta“

— Deşi nu mai audisem numele acesta, mi-a fost foarte uşor de a găci numai decât cine e Florica.

Cu multă bucurie i-am spus lui Dumitre, că bucuros voi asculta pe Florica şi nu peste mult în urma acesta ea şi veni.

Blandeşa şi nevinovăţia frumoşei fete, pe care o vedem acum înaintea mea, mă fermecă cu totul.

„Dumitre imi spuse, că ai dori să vorbesc cu mine.“

Acestea au fost primele cuvinte ce i le-am dîş. Încă bine, că mi-am adus aminte să dîc şi atâta, căci mai bo-

gat în cuvinte aşi fi fost şi mai uşor aşi fi vorbit înaintea unui public cât de mare, decât înaintea acestei fete, care mă făcu să amuţesc.

„Am audit, domnule, că eşti om bun şi înţelept“, imi dîse ea, „de aceea am venit la d-ta ca să-ţi ceru un sfat.“

„Bun“, „înţelept“, „sfat“: aceste trei vorbe frumoşe mi-au cădutu cam greu de rândul acesta. Numai decât imi perdui frumoşele închipiri de mai înainte şi vrîndu-nevrîndu luându-mi aerul unui bătrân mă adresaiu către ea cu cuvintele:

„Spune-mi, fetul meu, ce ai de spus şi eu bucuros te voi ajuta cu sfatul.“

Acum fata prinse inimă şi încep să-mi istorisesc suferinţele ei.

Biata fată era îndrăgostită într'un tînăr cioban, după care i se rupea inima. Ciobanul încă o iubea pe ea şi era sdravent şi voinic fecior, vrednic de iubirea fetei, d'ér mama acesteia nu putea să-l vadă în ochi, pentru-că era sărac şi ea voia cu ori ce preţ să-şi mărite fata după cutarete bogăţii, „căci dora nu de aceea este fata mea frumoşa satului, ca să se mărite după-un lat de fôrme“.

Aşa dicea uricioşa babă şi nu era

Expozițiune în Timișoara. Ministrul de comerț a încredințat aranjarea unei expozițiuni în Timișoara și a asigurat pentru acest scop o subvențiune de 5000 fl. comitetului executiv de acolo. În privința acestei serie „Gaz. Poporului”: Interesarea pentru expozițiunea din Timișoara în cercurile industriale și de meserii din țară în tot mai tare crește, dovadă este că din toate părțile țării sosesc o grămadă de însinuări și întrebări referitoare la modul de espunere. Terminul de expozițiune este stabilit de la 19 Iuliu până la 30 Septembrie 1891. Inteligența română din locu convocată Lunea trecută în localitatea d-lui Em. Ungareanu a hotărât, ca să facă mai înainte de a intra în vre-o acțiune întrebare la comitetul executiv al expoziției, decât acesta este învoit, a purta cheltuielile necesare pentru îndemnuarea publicului românesc a participa la această expozițiune.

Costum pentru advocați. Consiliul de disciplină al baroului din București a hotărât ca de la 1 Aprilie toți advocații să poarte costumul de advocat după cum e în Franța. Acolo acest costum se numește robe sau rochia. Advocății noștri, scrie „Timpul” au să dea de lucru glumeților. Pe de altă parte costumul fiind adoptat de magistrați, advocații nu puteau rămâne pe jos. Nu scim, decât și cei de pe la judecătorii de pace vor adopta rochia.

Despre originea Românilor este titlul unei nouă scrieri etnografice în limba germană, care a apărut în orașul Bonn. Autorul acestei scrieri este d-l Traugott Tramm.

Invitare la balul român împreună cu concertul, ce-l va aranja societatea „Progresul”, în Arad la 16 (28) Februarie 1891 în sala mare dela Hotelul „Crucea albă”. La concert vor conlucra: d-na Agnes Brode din Sibiu, d-na Vilma Vadnay-Somló, primadona teatrului din Arad, d-ra Elena Floriant din Sz. Udvarhely, d-l Demetriu Popovici, prim-baritonist la „Landestheater” din Praga și d-l Victor de Heldenberg din Sibiu. — Bilete de persoană: 3 fl. locul I, 2 fl. locul II.

Inceputul la 8 ore seara. Pentru comitetul aranjator: Dr. Virgil Bogdan, președinte. Ofertele generose se primesc la adresa d-lui Romul Ciorogariu în Arad.

Invitare la balul român, ce se va aranja la 2 (14) Februarie 1891 în

Bradă, în hotelul „Hungaria” în favoarea fondului de pensie al corpului didactic dela institutul gimnazial din locu. Inceputul la 8 ore seara. Intrarea de persoană 1 fl.; de familie 2 fl. Comitetul aranjator. NB. Intre pauze se vor juca jocurile naționale „Călușierul” și „Bătuta” în costum — Ofertele maritimose sunt a se adresa casarului balului: Georgiu Părau.

Necrolog. Basiliu Popu, fost preot, notar și proprietar în Hădăraș, a răposat acolo la 3 Februarie n. c. în etate de 79 de ani.

Apel!

Domii alegătorii români din comitatul Bistrița Năsăud sunt rugați a se întruni pe Marți în 10 Februarie 1891 la 11 ore a. m. în sala cea mare a otelului cetatei la o conferință.

Obiectele de pertractare: **Cestiunea proiectului de lege despre asilele de copii.**

Bistrița la 3 Februarie 1891.
Dr. Constantin Moisil m. p. Gavril Mann m. p.
prof. adv.

Convocare.

Onorabilii alegători români din cercul electoral Sălagiu-Cehu sunt rugați a se înfișa la conferința care se va ține în 14 Februarie an. cur. st. n. la 1 oră după amieză în casa subscrișului

Obiectul de pertractare: **Proiectul de lege despre asilele de copii.**

Băscă, la 4 Faură 1891.
G. Popu.

Corespondența „Gaz. Trans.”

Dicio-Sân-Mărtin, 30 Ianuarie n. Prea on. public român cetitor, vădend în fruntea șirurilor acestora „D. St.-Mărtinul” de sigur va dice îndată: „pașalicul lui Bethlen Gabor și va ougeta, că acum era se descrie o faptă „patriotică”, sau mai bine dice o grobianitate a faimosului fișpan, însă acum se fi liniștit cetitori, pentru că deși ad au fost în D.-St.-Mărtin congregațiunea comitatensă extraordinară, totuși ad n'a comis marele fișpan nici o nedreptate — din simplul motiv că nu s'a înfișat în congregațiune.

Nu s'a înfișat fișpanul, der s'au înfișat toți argații d-sale, și adevărat amployații toți, și toți notarii, apoi s'au

mai înfișat câțiva membrii supuși unuia sau altuia, dintre fisolgăbirii ca la poruncă să-și facă datorința, și în fine trebuie să mărturisesc că s'au înfișat și 3—4 proprietari, cari cu amployați și notari cu tot au fost laolaltă cam la 40—50.

Toți acești Domni pentru aceea au fost chemați în D.-St.-Mărtin, ca să aleagă din sinul lor o deputație de 350 persoane, ca acesta să meargă la ministru-președinte Szapary, și să-i spună franc, că dâșii fără contele Bethlen Gabor nu sunt în stare a trăi.

Vădend însă corifeii comitatului, că afară de amployați, de notari nu s'au înfișat elemente de sine stătătoare, și-a retras ougetul, și au abdis de a trimite o deputațiune monștră la ministru-președinte, ci pertractand breve et confuse 4—5 agende oficiose? de locu D-l viceșpan Gál de Hilib s'a ridicat și cu ochii plini de lacrimi a vorbit de pierderea ce-o are să o suferă comitatul, decât se va retrage „măria s'a Bethlen Gabor — și spre a încungiura rēul acesta, după ce n'are dintre cine să aleagă deputațiune la ministru, se rugă ca în direcțiunea acesta membrii comitatului să-l ajute și să facă cele ce sunt de lipsă.

La rugarea acesta se ridică d-l Gyárfás Lajos și oftand și dēnsul adēnc din inimă, cu ochii înpăingenați de și lacrimi dice: D-lor e drept că măria-sa fișpanul a făcut din ginerele meu pretore în Ernūt — și aceea încă e drept, că ginerele meu nu se prea pricepe la astfel de măiestria, deră fiind-că salariul de 700 fl. e cam bunșor — eu per mops mă aflu deobligat măriei sale fișpanului și — cred că și d-vostre vă aflați deobligati (așa e! așa e!), drept deră considerand aceea, că nu se afla un individ așa de fără socotēlă, ca cum e contele Bethlen Gabor, considerand, că de cumva ministru-președinte ne va da altu „fișpan”, e forte posibil ca toți amployații fără calificații să fi trimiși să cultiveze crastașii; propun prin D-lu protonotar Fekete György ca reprezentanța comitatului ad aici adunată, să rōge printr'o adresă forte bombastică, pe primul ministru Szapary să nu-i dea drumul măriei sale fișpanului Bethlen Gabor, ci să-l mai lase în comitatul Tērnavei mic, că de nu-l va lăsa, după el va veni populu.

Vorbirea acesta intru atata a însufleșit pe protonotarul Fekete György, încat după cetirea propunerii și-a luat îndrăsnēla a cere, ca să fi primită unanim. Ce-i drept protonotariul, cu

acesta s'a cam friptu, pentru că omeni independenți afară de 3—4 n'au fost de față, la amployați și notari le e impus, ca să primescă ori ce fel de absurditate; apoi s'a friptu mai ales cu aceea, că îndat după propunerea dēnsului, d-lu advocat Vasiliu Zahan, care se vede că atāt propunerea d-lui Gyárfás, cât și motivarea d-lui Fekete György a ținut o de ridicul și le-a dice, că dēnsul nu pōte primi propunerea d-lui Gyárfás, pentru-că n'are nici un înțeles, după ce din țiare se vede că Bethlen Gabor a abdis dela conducerea comitatului Tērnavei mic, prin urmare decât a abdis, comitatul nu are pentru ce să se mai intereseze de dēnsul, fiind-că în 15 ani atatea rele au făcut în acest nefericit comitat, încat nu le-ar pōte tocni în viața lui, și care nici Dumneșu nu le pōte ierta.

Observarea făcută de d-lu advocat Vasiliu Zahan, prin nimeni n'a fost reprobata, a făcut viceșpanul Gál atata observare, că dēnsul crede, că d-l Vasiliu Zahan e rău informat, alta nimic, prin urmare se vede că Bethlen Gabor intratata de urit persoană e în Tērnava mică, încat absolut n'are nici o persoană necoruptă, care să-l dorēscă pe dēnsul și pe viitor de fișpan și chiar și Maghiarii, — cari au ougete oneste — saltau de bucuria, audend despre departarea lui Bethlen Gabor dela fișpanat. Apoi ce să dice despre noi Români? Noi îi spunem d-lui Bethlen Gabor, că nu-l uităm, îi spunem că noi îl ținem de rău patriot, pentru că toți aceia cari fac fărădelegi și nedreptăți și se silesc să sădēscă ura între naționalități sunt răi patrioți, acesta a făcut Bethlen Gabor, pe toți Români i-a alungat din comitat așa, că ad în gremiu la comitat, la patru pretore (solgăbiriate) nu se afla ca amployat nici un Român, și am vădit cu ochii când un tiner român Dr. în drepturi a concurat la sedria orfanală pentru un post de practicant și ce credeți? Tinerului român i s'a dice: „oláhot én soha se nevezek ki” (Român nu voi numi eu niciodat) și postul cerut l'a primit un fiu de al lui „Árpád”, care n'a avut decât o clasă gimnazială.

Cu aceste aș pōte să gat și să nu mă mai ocup cu măria sa Bethlen Gabor, însă nu-se pōte, pentru-că protonotarul Fekete György, în urma propunerii mai sus amintite, a făcut o adresă ministrului președinte Szapary în care intratata îl laudă pe Bethlen Gabor, cât și rușinează omul audend atatea minciuni, și mă miră ce i-a putut da privilegiu D-lui protonotar, ca să

chipt de-a o face să-și schimbe acest gând. Pe mine mă durea inima de mila fetei, der nu-i puteam ajuta nimic. In cele din urmă, pentru ca totuși să dice și eu ceva, mă sili s'o mângai cu vorbele și pentru a nu se topi de dor, i-am dat sfatul, ca să caute privilegiul de a se întâlni din când în când cu iubitul ei Dănilă.

„Pe Dănilă”, imi rēspuse fata cu lacrimile în ochi, „mama nu l'are suferit în casa noastră, er eu în pădure la el nu pōt să mă duc, căci Mama pădurii stă în casa mea.”

Mă miram și nu puteam înțelege cum s'a putut înrădăcina atāt de afund în omenii aceștia o astfel de credință deșertă. Fiindcă Florica era o copilă deșertă, am început să-i arāt starea adevărată a lucrului și m'am strădui să-o conving, că credința în Mama pădurii și în alte lucruri de acestea este neintemeiată și păcătoasă, der totă strădania mea a rămas înzadar, căci Florica nu voia să-mi credă. Vădend, că n'o pōt scote la cale în felul acesta, am început să mă dau după pēru. M'am prefăcut, că mă interesez de lucru și am început a-i pune întrebări.

„Ce crești tu, că este Mama pădurii, Florică?”

Florica numai decât a fost gata cu rēspunsul.

Mama pădurii, rēspuse ea, „este un suflet osēndit; s'a născut, der nu pōte muri.”

„Și cum este ea?”

— „N'am vădit-o, der spun, că e o babă urit, schimosită, gârbovă, și seacă de nu e decât piele și oșe, are pēru lung alb și plānge, de te strabate prin oșe. Ea este așa de urit, încat cine o vede, nebunesc de spaimă. Așa este de bună sēmă, căci pentru aceea sunt atata omeni nebuni în lume.

„Decă ar fi așa, Florică, atunci nimeni n'ar mai cuteza să meargă la pădure.”

La aceste cuvinte ale mele Florica încep să ridă, ca și cum ar ride de nepriceperea mea.

„D-ta nu știi” — imi dice ea — „că Mama pădurii numai atunci vine la pădure, când încep a cadē frunzele; frunzele doră de plānsul ei cadu, er când nu mai cadu frunzele și vine zăpada, ea se duce și nu se mai întoroc până în altă tōmnă.”

— „Și unde petrece în timpul acesta?”

„Petrece în pescera ei; acolo dorme

și se nutrește cu duhul, pe care l'a furat în tōmna cea mai din urmă. De aceea sunt în lume atata nenorociți fără duhu.”

„O, Florică, Florică!” gādeam în mine, „cum poți tu crede nisce nimicuri ca astea?” Florica însă nu se oprī aici ci-și urmă mai departe vorba:

„Așa spun, că tot-dēna Mama pădurii își alege fata ori feciorul cel mai frumos din sat, și mulți mi'au dice, să bagu bine de sēmă, că de va fi să aleagă și din satul nostru pe cineva, ea pe mine mă va alege. Acum spunem d-ta cum aș pōte cuteza eu să meargă noștea în pădure?.. Sēra audu fluierul lui și știu că Dănilă este, care cantă așa cu dor. M'aș duce și er m'aș duce der spunem cum m'aș pōte duce?”

Biata fată mi vorbia cu atata duioșă încat abia mă mai puteam stăpāni de mila ei. Ea se apropiă de mine cu totă încrederea și avea mare nădejde, că eu fiind mai luminat decât ei, să-tenii, i voi sci da poveștele, pe cari le aștepta cu atata sete.

Ce să facu? Că să mai silesc a o lumina și a-i arāt, că Mama pădurii nu este și nu pōte să fi, decât în creerii unor omeni nepricepuți, vedeam, că nu ajut nimic. Mă hotării

deră să mă asemn la minte cu ea, o prinsei de mână și-i dicei:

„Am glumit, Florică dragă. Eu încă știu că este Mama pădurii și că ea umblă după feciorii și fetele cele mai frumoșe. Pentru aceea însă tu să n'ai nici o frică, Dumneșu grijește de cei ce cred în el și nu te va lăsa nici pe tine la rele. Eu știu să-ți dau ție un sfat, pe care decât-l vei urma poți să fi odihnită și poți să treci chiar pe lângă Mama pădurii fără de nici o frică.”

Florica, audind vorbele acestea, încep a se înveseli și cu nespuse răbdare aștepta să aud sfatul meu.

„Tu știi”, îi dicei eu, „că Mama pădurii iubesc numai ce-i frumos. Fă-te deră să nu fi frumosă, ia-ți nisce haine sdrențose, fă-ți din călți un pēru alb și lung, la față să nu te schimbi, der să umbli plecată și ghebosă ca și cum ai fi o babă bătrānă. Poți apoi să mearg la iubitul tău fără frică. Decă s'ar întâmpla ca Mama pădurii să-ți iēsă înainte, tu să nu te sparii, ci să dice în tine o rugăciune și să mearg mai departe cu curagiu. Ea te va vedē ghebosă și schimosită și nu-i vei trebui. Decă ea ar începe să sbiere, tu să sbieri și mai tare și să fi sigură, că ea audindu-te se va rușina și se va ascunde dinaintea ta și

serie atâtea neadevăruri Comitatul Târnavei mic înainte de a fi nefericit prin Bethlen Gábor a avut omenii săi, a avut administrația dintre cele mai bune Români cu Maghiarii au fost în relații amicabile, că așa au fost se poate dovedi cu protocoalele luate înainte de 1872, și după 1872 pe timpul acela, când era vicespan D-lă Potsa Iozsef. Nu-i e rușine D-lui Fekete György să afirme, că comitatul Târnavei mic până înainte de Bethlen Gábor n'a fost nimic, atunci când densusul bine scie, că astfel de afirmare nu se poate susține?

După-ce On. protonotarul în adresa sa către înaltul ministru Szapáry a ridicat pe Bethlen Gábor unde n'a meritat. Eu imi țin de datorința patriotică, a spune, că Bethlen Gábor în timpul de 15 ani nici un bine n'a făcut. Pentru ca să facă cineva bine, se poftesc: cultura unei inimi bune, se poftesc știință și în fine se poftesc cugeta. e matură și timp, spre a-și realiza cugetările, der aceste însușiri, nu se află la Bethlen Gábor; pentru-că un magnat, care își bate servitorii, grădinarii, acela nu poate avea inimă bună, și despre știință, la densusul nu poate fi vorba; apoi nici nu are timp de a se cugeta matur, pentru că petrece timpul mai mult în casină și la vânătoare, prin urmare, activitatea lui Bethlen Gábor de 15 ani ca fișpanu se resumă în următoarele: s'a ocupat cu facerea chitanților pentru a pute ridica salariile de fișpani din două comitate, aceste le face în Sighișoara; s'a ocupat în Crișu (Kerezd) cu bătaia servitorilor și a grădinarilor, imediat după aceste a presidat la Kulturregylet, în fine s'a ocupat în D. St.-Martin cu jocul de-a ferbli. Aceste sunt meritele contelui Bethlen Gábor și fiindcă D-lă Fekete György protonotarul despre aceste și-a uitat în adresa scrisă, îi atrag atențiunea, ca cu altă ocaziune aceste încă să fi înregistrate, pentru-că acestea sunt drepte.

Un observator.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 7 Februarie. Legea fundamentală asupra reformei administrative este deja alcătuită și se va prezenta dietei la sfârșitul acestei luni.

Viena, 7 Februarie. În locul lui Praxak se dă, că va intra în cabinet, ca ministru din sinul Boemiei, principele George Lobkovitz.

Paris, 7 Februarie. Comisiunea bugetară a decis a respinge

proiectul guvernului în cestiunea dărei asupra zaharului.

Roma, 7 Februarie. Regele a primit demisiunea cabinetului Crispi, însărcinându pe Rudini cu formarea noului minister.

Petersburg, 7 Februarie. Arhiducele Franciscu Ferdinandu a sosit ieri după amiază. La gară se afla garda de onoare, er muzica intona imnul Austriac. Arhiducele merse cu pași repeși spre Taru. Salutarea s'a făcut în mod cordial. Publicul aclamă în timpul trecerii pe strade. În palatul de iernă aștepta împărătesa, unde de asemenea a urmat o salutare cordială.

Din istoria creșterii animalelor.

(După I. Loeser.)

I. Despre creșterea animalelor în genere.

1) Aceea parte a agriculturii, care se ocupă cu creșterea și îngrijirea animalelor domestice precum și cu întreținerea produselor lor, se numește creșterea animalelor. Deosebit, creșterea animalelor mari (caii, vitele cornute, oile, caprele, porcii, asinii, catării) și creșterea animalelor mici (iepurii de casă, galilele, albinele și vermi de mătase). Animalele domestice sunt, — după cum dă cultivatorii, — temelia agriculturii și ajutorul nedispensabil al omului. Ele ajută omului la lucrarea pământului, îl hrănesc prin carnea, untul și laptele lor, — îl îmbracă cu lâna, mătasea lor etc. — er prin gunoierii lor dăm înapoi pământului, ceea ce i-am luat în formă de recoltă.

2) La agricultură se recere, un număr corespunzător de animale, și animale de prăsilă și animale de muncă. Animalele de prăsilă ne aduc acel folos, că se vând cu prețuri bune sau ne îmbunătățesc soiurile; animalele de muncă devin nemijlocit folositoare prin aceea, că le întrebuințăm la lucrarea pământului, la călărit și a.

3) Partea cea mai mare a animalelor noastre domestice își trage originea din Asia anterioară și centrală, afară de unele, ce se trag din celelalte continente.

Cănele se pare a fi cel mai vechiu soț (companion) al omului încă din timpurile vechi. În unele țări, Elveția și Danemarca, s'au aflat prin straturile de pământ oșe de căne amestecate cu rămășițe de vase, ole etc. cu lucruri de ale bucătăriei. Totu atunci trebuie, că

a fost domestică și oia, care mai înainte trăia în stare sălbatică și era răspândită aproape peste tot în ținuturile nordice, mai târziu s'au domesticit vitele cornute, caprele, asinul și calul. Patria adevărată a calului se pare a fi fost stepele cele mari ale Asiei. În evul mediu s'au câștigat mare renume Arabii cu creșterea calilor; ei aduseră cai nobili la curtea lui Carolu cel mare. Despre porc se crede în genere, că el își trage originea dela porci cei sălbatici cari trăiesc până astăzi prin pădurile noastre. Măța apare încă în timpurile istorice ca dușmană a șorecilor; ea era în secolul al 12-lea în Europa nordică foarte rară; măța își trage originea din Egipt, nu însă din cea sălbatică de prin pădurile noastre după cum susțin unii. Cămila, lama și renul obvinu numai în anumite ținuturi, iepurii de casă și porci de mare se țin asemenea aci; și elefantul se prinde și se domesticește fiindcă e bun animal pentru purtarea poverilor mari, fiind mare și tare.

Dintre paseri (galițe) trebuie, că porumbul a fost cel mai vechiu soț al omului, găinile încă erau domestice deja în adâncă vechime. Găsele se par a fi fost prăsite în Egipt; pârâșii lor se crede a fi găsele cenușii, cari petrec în părțile nordice. Mai târziu a devenit și rața animal domestic ca găsa; nu se scie însă sigur, de unde își trage originea. Lebeda își are originea din părțile nordice ale Asiei și ale Europei. Fasanul a fost adus în Grecia pe timpul Argonauților: pânii și papagaii fură trimiși la Grecia din Asia de Alexandru cel mare. Bibilicele se trag din Africa nordică, curcanul însă din America.

4) La Germani creșterea vitelor era mărginită la cai, vite cornute, ori și porci.

Caii se țineau, pe lângă bună pază și îngrijire, nu numai pentru resbele ci și pentru carnea și laptele lor. Ei nu se distingeau nici prin mărime și nici prin înțime. Vitele cornute erau de puțină însemnătate. De mai mare însemnătate era însă creșterea oilor. Ele aveau pășune din abundență prin păduri și prin câmpuri; pentru ele se recere vâra și era puțină pază, puțină grijă. Dela aceste animale se folosea carnea, laptele și pielea. Tunderea oilor și prelucrarea lânii pe acelea vremuri era un necunoscut.

În ținuturile bogate, în păduri de stejari și de fagi porcii aflau destulă hrană, er omenii avu puțină grijă și muncă cu ei. Carnea rimătorilor era

măncarea de predilecție a omenilor, precum este și astăzi la unele popore.

În genere până în vechul al 9-lea creșterea animalelor nu era așa răspândită, ca să corespundă întru toate trebuințelor economice. Tote animalele se scoteau la câmp la pășune și se pășiau. Caii, vitele cornute, oile și porcii aveau clopote, ca să potă fi auzite la casă de se depărtau pe locurile de pășune cele estinse, sau la casă de se pierdeau, o întocmire tare de lipsă. În unele păduri se aflau și întocmiri economice, grajduri, pentru porci și alte animale, ca ele pe timpul ferbinței se potă fi scutite de arșița soarelui sau de ploii.

Pășunitul era de două feluri sau privat sau comun, cestu din urmă era lăsat spre folosința comună a întregului sat.

Locurile, cari nu se pășunau sau drumurile și cărările, ce erau oprite se însemnau prin o ciuhă sau prin alte semne.

În evul mediu, după ce se ridică orașe și se formară diferite corporațiuni se vădu lipsa, ca omenii să nu mai arunce unele produse ale animalelor, ci să le vândă. Tote acestea corporațiuni de industriași, meseriași, se formară cu înouințarea forurilor mai mari.

În evul mediu se puneau mai mare preț pe mulțimea, decât pe bunătatea și rasa animalelor.

Ioan Coler (1592) are următoarea dicere ca prefață la opul său „Economia”: „În acest loc observu, că decă voesc să ai hrană dela agricultură, atunci procurați multe animale, ca să le poți nutri și hrăni peste érnă. Căci fără vite n'ai hrană și acela care-și susține gospodăria fără ele, se păgubesc.”

5) În a doua jumătate a vechului trecut se ivi un cultivator de vite în Anglia, căruia prin agera lui privire și prin răbdarea sa i-a succedat a ridica creșterea animalelor domestice la aceea treptă, la care până acum nu fuseră. El a documentat pe baza adevărului din sf. scriptură, că omului îi este dată stăpânia peste animale, și cu așa succes a documentat elu acesta, încât a pus în uimire pe totă lumea. Acel bărbat a fost Bakewell. Sub mâna lui animalele indigene, în unele privințe deveniră un material plastic, din care se se formeze formele cele mai bogate, mai mănoșe și ducătoare la scop. Calea bătută de elu o urmaseră și școlarii lui, frații Colling cu așa succes, încât și învățatul Darwin în cercetările sale despre evoluțiunea, schimbarea, so-

în veci nu-ți va mai eși în calea ta. Ai auzit, Florica? Acesta este sfatul, ce ți-l dau, și nu cumva se te îndoesc în cele ce ți-am spus. Ți-ai pute spune cu numele pe alții, cari au făcut așa și au isbutit. Și tu vei isbuti, der ai vré ca cele ce ți-am spus să rămân numai între noi.”

Așa am încheiat. Florica creșu totu ce i-am spus și de bucuria nu scia cum să-mi mulțumescă. Ea s'a dus, er eu am rămas mulțumit, căci prin o minciună bună isbutisem să fac Floricea o bucurie.

III.

Intr'o sêră lină și frumoșă ședeam la ferestru. În odaia nu am aprins lumina, pentru-că imi aflam mai mare plăcere să privesc și să mă desfetu la rașele blânde ale lunei.

Pe unde d'alba lună și-a revêrsat rașele sale, părea că totul e fermecat. Așa tainic imi părea pădurea, ce se întindea în jurul ferestrei mele! Frunșele cădute, arborii goi, imi părea că vedu înaintea ochilor o țără pustie, în care numai tristeț și jale mai poș gâsi. Ruinele vechiului castel, risipite la drepta și la stânga: tote imi infățisau o pustietate adâncă și mă făcură să mă oufundu într'o lume de gândiri.

Cu totul fără voiă, deodată mă pomenii cu gândul la Mama pădurii. 'Mi părea, că o vedu în umbra unor arbori, părea că o vedu cum șede lângă un trunchiu bătrân acoperit cu mușchi; din frunșele cele uscate își așternu un pat, pèrul ei lung, alb și despletit flutura în vèntu, plângea pentru frunșele, ce cădu, plângea așa de amar, ca și cum fiă-care frunșă s'ar fi ruptu din inima ei.

Astfelu cu gândul totu la Mama pădurii, începdu dela o vreme să mă cuprindă fiori. Deodată m'am ridicat dela ferestru și preumblându-mă de câte-va ori prin odaia, începusem să mă minunez de mine însu-mi. Cum se poșe? gândem în mine, și eu să credu în Mama pădurii? Decă și eu 'mi formezu în creeri asemenea nălciri, apoi cum să mă mai miru de bieții țărani, simpli și fără nici o carte, cari de mic sunt dedați a auzi și a crede în nălciri?!

M'am aședat érași la ferestru, începèndu să mă gândesc la alte lucruri. De-odată însă un cutremuru de spaimă trecu prin totu trupul meu și fără voiă sării dela ferestru.

„Ce să fiă ore?” gândiam în mine. „Auzit'am eu ceva, ori doră numai în-

chipuirea mea infierbentată m'a făcut să tresar de spaimă?”

Mi-se păruse, că audu un șgomotu din pădure și deodată m'am și gândit la Florica. Eram îngrijat nu cumva se i-se întemple ceva réu, căci pentru a urma sfatul meu, vedeam și eu acum, că se cere un curagiu mai mare, decum poșe să aibă o femeie.

Intr'aceea audu, că bate cineva la ușă. Era servitorul meu Dumitru, care venise o'un braț de lemne, ca să-mi facă focu.

Când Dumitru vré să aște focul, am băgat de sêmă, că mâna 'i tremură.

„Îți este frig, Dumitru?” l'am întrebatu eu.

— „Nu-mi este frig, nu-mi este frig”, răspuse Dumitru suspinând, și uitându-se spre mine, am observat, că este galben ca céra.

„Ce-ți este, Dumitru?” l'am întrebatu din nou.

— „Am vădu o!” imi răspuse Dumitru cu glas înădușit.

„Pe cine ai vădu?”

— „Pe Mama pădurii, oh, am vădu o.”

Nu sciu cum, cum nu, destul, că de astă-dată nu-mi prea venia să ridu de simplitatea lui.

„Numai ți-s'a fi părut, Dumitru. Omului mai cu sêmă în timpul nopții multe i-se par, că vede.”

— „Ba nu dèu, domnule. Am vădu o colo pe petrele celea și îndată după aceea am auzit și plânsul ei.”

„Nu se poșe, e cu neputință”, i-am răspuns eu și l'am invitat să vină la ferestru, ca să vadă și să se convingă, că nu-i nimic. Dumitru însă pentru totă lumea n'ar fi utezat să vină la ferestru, ba mă dojeni și pe mine, ca să fiu astempèrat și să nu facu glume cu asteliu de lucruri.

Mă dusei singuru la ferestru și privind cu curagiu spre pădure începu să vorbeșu.

„Vești, Dumitru, că acolo nu-i nimic” . . .

Numai aceste cuvinte le-am putut dice și deodată graiul imi amuți, pèrul mi-se făcu măciuc și inima imi bătea cumplită.

Nu era glumă. Acum vădusem și eu pe Mama pădurii tocmai în locul, în care imi spusese Dumitru. Ea se uita spre ferestrele mele ca și cum anume ar fi voit să mă vadă pe mine, mie însă nu-mi prea veni poșta să mă uită la ea.

Dumitru băgă de sêmă, că eu sunt

iurilor se bazează pe experiențele compatrioților săi.

6) In Germania pe terenul creșterii animalelor au devenit renumiți următorii trei bărbați: Liebig, Settegast și Nathusius.

Liebig și-a câștigat mari merite pe terenul nutririi raționale a plantelor și animalelor.

El a fost cel dintâiu, carele ne-a învățat, a cunoaște precis compoziția, sinteza nutrețului în singuraticile materii, particule nutritive, și a răspândit lumină despre funcțiunea lor în corpul animalelor. Dela el obține deosebirea materiilor nutritive ca mijloace de sânge, carne și de respirație; lui i-a succedat mai întâiu, a adevări că la purtarea unei economii foloșitoare nutririi animalelor se cere observarea unor anumite raporturi a grupelor principale de materii nutritive.

Herman de Nathusius a cercat în împământeni rasele de animale din Anglia și încercările lui au avut succese favorabile. Prin el s'a răspândit în unele părți ale Germaniei, era de acolo și în alte țări animale nobile de prăsilă.

Profesorul Herman Settegast de la școala de agricultură din Berlin și-a câștigat mari merite atât prin graiul viu cât și în scris, pentru nobilitatea animalelor.

MULTE ȘI DE TOATE.

Date interesante despre Isus.

Evangelistii descriu, într-o limbă simplă și frumoasă, viața lui Isus, mai ales însă activitatea lui publică de trei ani, dăruiți cu un cuvânt nu ne spun cum a fost Isus și ce înfățișare a avut el. Interesantă este dărui în privința acesteia o scrisoare, pe care un contemporan al lui Isus, anume guvernatorul Judeei, Publius Lentulus, a adresat-o în timpul acela Senatului din Roma, descriind persoana lui Isus și în câțiva și natura lui. Etă ce scrisese Publius Lentulus, înainte de asta aproape cu două mii de ani, către Senatul și poporul roman:

În Judeea s'a ivit și trăiesc în zilele noastre un om foarte virtuos, cu nume de Isus Christos, pe care poporul îl numește profetul dreptății, er învățării lui numesc Fiul lui Dumnezeu. El învia morții și vindecă toate bolile. Omul acesta este de o statură înaltă și frumoasă. Fața lui e impunătoare și fără îndoială deșteptă în privitor iubi și respectă împreună cu venerațiune. Părul lui este moale și are colora alunelor, peste tot este creștin, cevași mai întunecos și mai luciu și i-se slobode pe umeri, după obiceiul Nazarinilor, el și

alage părul prin mijloc. Fruntea lată și deschisă, obraji fără nici o creță și împodobiți cu puțină roșeță. Nasul și gura în toate privințele îi sunt regulate. Barba stufoasă și în colora părului său, eu e lungă dărui prin mijloc e dată puțin în două părți. Privirea îi este modestă și și bărbătescă, ochii azurii și limpedi. În muștrările sale e îngrozitor, în admoniări e cuceritor și plin de demnitate. E vesel de fire, fără a-și uita însă nici odată de a-și păzi seriozitatea. Nici odată nu l'au vădută rîdînd, dărui plîngînd și vîrsînd lacrimi de compătimire l'au vădută adeseori. Cu știința lui a pus în umire pe arhierii din Ierusalim, pe învățați și pe doctori. Statura îi este sveltă și dreaptă. Măinile și picioarele îi sunt așezate. În mîncare și bîntură e foarte cumpătat. În vorbire este temeinic scurt la vorbe și modest. Când predică și când vorbește pentru popor, de pe buzele lui curg cuvinte dulci. Poporul pretutindenea ascultă pe bărbatul acesta cu bucurie și smerenie. Să dăce, că el nici odată n'a supărat pe nimenea, dărui pe mulți intristați i-a mîngăiat, pe mulți bolnavi i-a vindecat, ba chiar și morți a înviațat acest Isus.

Ună patrupeadă ca critică musicală.

Acestă critică trăiesc în orașul Darmstadt și se numește Caro. Cănele Caro fu crescut într-o familie, care iubea multă muzică. Capul familiei cânta cu Violoncello și era dirigentul orchestrei compusă din membrii familiei formîndu un octet. Lui Caro la început nu-i prea plăcea muzica și cănta totdeauna a scăpa din casă cu fuga; mai târziu însă stăpînul casei îl sili a se așeza lângă scaunul său. Dirigentul orchestrei avea însă un temperament coleric și îndată ce se făcea o erore, voia să lovască cu arcașul în scaun, mai adeseori însă lovea pe credinciosul Caro, care atunci lătra. Cu timpul cănele învăța a distinge cauza de efect și lătra îndată ce eșea o notă falsă. Prin această scăpă de levitura stăpînului său. Astfel a devenit Caro un critic musical și acum lătră în concerte publice, îndată ce un ton fals atinge bunul lui auz.

Sângele de capră ca remediu contra tuberculozei.

Cetim în diarul „Figaro“, că în orașul francez „Nantes“ s'au făcut de către doi medici anume Piry și Bertin încercarea de a vindeca tuberculoza prin injecțiuni de sânge de capră. Ambii doctori au fost chemați la Paris unde au făcut în fața mai multor clinici operația lor la 2 pacienți. Operațiunea este foarte simplă. Se deschide cu precauțiune vena principală a unei capre

vii și i-se introduce paciențului prin mijlocul unei țevi ca la 15 grame de sânge. La întrebarea sîngelui de capră au fost numiți doctori îndemnați prin împrejurarea, că caprele nu pot fi atinse de tuberculosă, și că prin urmare sîngele lor, ar putea întări pe acela al omului slab în lupta cu bacilii. „Figaro“ încheie această știre cu următorul joc de cuvinte. În vechime, cei ce se însănătoșeau după grele boli, jertfeau Dăului Aesculap un cocoș. Francesii exprimă numele inventatorului remediu-ului contra tuberculozei (doctorul Koch) Koch, ca și când ar scris Cag. ceea ce înseamnă cocoș. Deci dăce „Figaro“, dăce acest nou remediu (sângele de capră) ar aduce întradever acele rezultate, pe cari și le promite descoperitorii lui, atunci se va jerfi și de astă dată Dăului Aesculap un... „Koch“.

„Șiretlicul“ unui Ungur.

Doi soldați, un Ungur și un Român, dintr'un regiment austriac ce se luptase pentru ocuparea Bosniei, răniți fiind la câte un picior, care le era umflat, fură duși în spital. Doctorul le prescrie, ca în fi care și să li se frece picioarele în timp de 5 minute. Un bătrîn ingrijitor de bolnavi, remiș, când freca pe soldatul Român, acesta țipa de durere, cătu îl lua gura; dărui când freca pe soldatul ungar acesta nu dăce nici „căce“. După ce se mai liniști, Românul mirat, întrebă pe Ungur.

Dărui, bine măi frate, cum poți tu avé o inimă atătu pe încălțată de răbdă trasătura nămtului și amarnica durere, fără ca să dăce mă ară vre-o vorbă?

— Apoi vești moi, Tanase, Ungurul n'are capu așa prost, ca Rumunul!

— Cum, măi Jăuce, cum faci tu?

— No, cum să faci, eu nu mi'su prostău, ca tine, ca să dau nămtului chiorul cel umflat să-l trag, eu dau pe cel sănătos la el, termetete!

Se fi vădută încremenirea Românului!

Țiganul unguresc în Rusia.

Dankó Pista, țigan musicușu dela Seghediu, a ajuns și el — Devla 'lu scie cum — în țera muscălească și tocmai în Moseva. Departe de țera sa să pune și trimite „compatrioților“ săi din Seghediu o scrisoare o heșă de următorul cuprins:

„In Moseva e altă lume, dăce, aici toți oamenii sunt prinți și grofi. Maturătorii ulțelor sunt cel puțin baroni. Bani sunt atătu, încăt Muscalii nici nu'i țin în bughelarișă, ci îi poartă în saci. Apoi aici mai îngrozitor e frigul. In Moseva e așa de frig, încăt

caii clătănesc din dinți, de-i poți auzi de departe. Oamenii poartă cupțore mici de argint în spate, er în mîni țin câte un carbune roșu. Tote acestea însă nu'să nimicu pe lângă fericirea ce o ducem noi țigani unguresci aici în țera muscălească. Dankó nici nu dăce diu vioră, decât numai pe genunchii cutărui prințu său mare-duce, de asemenea și ceilalți ortaci sunt desmierdați cel puțin pe genunchii cutărui grofu. Aici în loc de apă ne spalăm cu șampanie și în loc de pită, clisa o mîncăm cu cuglof (colac). Gloriosul nostru renume a ajuns și până la Țară, care a trimis o stafetă separată de călăreți, să mergem la el și să-l onorăm în rezidența sa cu un concert.“

Când vorți merge însă la reședința Țarului să dea concertu, nu se scie — căci în scrisore nu stă scris. Sigur că Dankó Pista dăce astăci în vioră pe genunchii Țarului.

O fată rezoluță.

In zilele trecute Kittie Johnson o frumuseță dela țera, s'a imbarcat în Londra cu amantul ei pe o corabiă, care transporta emigrați în America. In lumea nouă tînera părechi voia să se cunună. Fata avea o avere în bani de vre-o 1500 florini, pe cari îi dădu spre păstrare capitanului de corabiă. Abia se urcase tînera păreche în corabiă, când ginerile și ceru banii fetei. Fata însă se opuse categoric.

„Atunci“, îi dăce tînerul zîbindu cu răcelă, „rămăi sănătoasă, draga mea“, și dorindu-i călătorie bună, se întorse la țermure. Tînera părăsită se apropiă de marginea corabiei — nu că dora voia să sară în apă de desperare — ci țin o vorbire către emigranții, cari se adunară acolo și îi întrebă, dăce vre unul din tinerii de față ar fi dispus a lua locul necredinciosului. Un june frumos nu se gîndi multă vreme, se declară învoit și fu primit îndată în grația fetei. Peste o jumătate de oră corabia se depărtă pe luciul mării.

Sciri comerciale.

B. Festa, 31 Ianuarie. Negotul de produse din săptămăna trecută a fost ca și în săptămăna premergătoare; s'au cumpărat puțin pentru trebuințele din țera, pentru esport au lipsit comănde aproape total. In manufacturi negotu modest. Numărari s'au găsit peste săptămăna în deajuns.

Cereale. Pe piețele esterne negotul începe pe încetul a lua dimensiuni mai mari. In New-York făinurile s'au urcat cu 15 cenți; grănele cu 4 cenți. In Anglia nu se pôte nota o tendență mai bună, cu toate acestea prețurile s'au

spăria și cu vocea năbușită, dărui batjocoritor, imi dăce:

„Așa?! vești așa!“.

M'am rușinat de aceste cuvinte ale lui și facendu-mi din nou curagiu, începui erăși să mă uit pe ferăstră. Mă uitam ochi în ochi la Mama păduri. Ea ședea pe o pără mare și de acolo imi rînea cu răutate. Era o babă bătrână și sfirșită. Pletele i albe îi erau slobodite pe brațe și la rațele tainice ale lunei îi dedeau o înfățișare adevărată îngrozitoare. Mi-se păruse însă, că e o ființă ticăloasă și amarită și de aceea prinsei curagiu.

Dumitru era uimit de cutezanța mea și aștepta cu nerăbdare să vadă, ce mi-se va întempla.

„Dumitru“, i-am dăce, „eu nu vedu nici un lucru așa de deosebit la Mama păduri. Pôte să fiă o biată babă bătrână, smintită de minte; vin'o cu mine afară, ca să-o vedem de aproape.“

Nici vorbă. Dumitru n'ar fi venit să-i fi dat lumea totă. Eu însă voiam s'o sfirșesc odată cu nălucirile despre Mama păduri și luându-mi inima'n dinți, mă hotărui să esu singur afară. Inainte de

a eși însă, auzi încă odată strigătul și bocitul urit de mai înainte. Dumitru se spăria și mai tare, er eu necăjit mă dusei din nou la ferăstră. Atunci Mama păduri a dispărut de pe pără și s'a ascuns în pădure.

Intorcându-mă spre Dumitru, îl bătu pe umeri și-i spus eu, că am spăria pe Mama păduri. Credeam, că acumă voi avé liniște și-l rugai pe Dumitru să spună o poveste.

Abia a început însă Dumitru să dăce: „a fost, ce a fost“ și erăși se aude de către pădure plănsul de mai înainte.

„Așteptă tu!“ gîndesc, și mă reped erăși la ferăstră. De astădată strigătul se auzia mai tare și se auzia din două părți: acum de aci, acum de colo.

Deodată m'am adus aminte de Florica. Sciam eu, că numai ea pôte să fiă, dărui nu apucasem să faci nici un pas și etă că auzi plănsul tocmai din apropierea casei mele. Curend după acesta vedu pe Mama păduri că iese din tufiș și fuge cu limba scosă spre ferăstră mea, ca și cum ar fi voit să caute între oameni scăpare dinaintea du-

hurilor necurate. Ne mai putend fugi, ea cădu în apropierea ferestrei mele. Era o babă bătrână și slabă. Vocea îi era năbușită și spăria, dărui nu mai era vocea aceea fătărită, cu care spăria pe oameni.

Curend după acesta o altă figură răsboinică eși din tufiș, care da meru din mîni, ca și cum ar fi voit să se apere de cineva din dărept.

Acestă încă era o Mamă a păduri, dărui se vedea, că e mai tineră ca cea dintăiu. Trupul ei era înalt și svelt, er nu gârbov; dărui părul ei era tot alb și despletit.

N'am putut-o cunoaște, dărui sciam, că numai Florica pôte să fiă.

Acum — imi dăce eu — am să pun capet comedielor acestora. Am sărit pe ferăstră afară. Mama păduri cea tineră, îndată ce mă vedu, veni la mine.

Era Florica.

In același moment vădu stănd în apropierea noastră un tineru voinic, pe care nu-l cunoșteam, dărui nu m'a fost greu de a găci, că nu pôte fi altul, decât Dănilă.

„Vino încoce, Dănilă, i-am dăce eu, „vino și mi ajută să ridicăm pe biata baba asta, căreia sciu, că nu-i va mai veni gustu de a spăria pe oameni.“

Dănilă veni și amendoi ne plecărăm să ridicăm pe baba dela pământ. Ea leșinase. Acum nici Florica nu se mai temea de ea, ba încă voi să ne dea și ea ajutor ca să-o putem ridica, dărui abia își întinse mîna și repede și-o trase înderăt, începend a plănge cu hohot.

Ea recunoscu în bătrăna babă pe inasăși mamă-sa. Mamă-sa a fost aceea, care în chip de „Mama păduri“ umplu de spaimă și fiori pe bieții locuitori din aceste părți. Dorința ei era, ca să înfrice pe Florica de a eși prin pădure pentru a se întelni cu Dănilă, pe care ea nu voia să-l aibă de ginere cu nici un preț, fiindcă era serac și de aceea căuta prin toate mijlocele, ca să înstreineze pe tineri unii de alții. A pățit însă de rëndul acesta biata babă, căci la sfatul dat de mine, fica să se facă Mama păduri și când amendou se întelniră în pădure, se spăria una de alta și fugiră spre casa mea pen-

menținută aproape neschimbate. În Franța schimbările neînsemnate. Pe piețele germane tendința a fost foarte fermă, grăul încheia cu 3 mărci, secăra cu 2 mai sus, ea înainte cu 8 qile.

Aici în B.-Pesta la începutul tendința a fost calmă, în zilele din urmă mai viă. Mișcarea de săptămână a fost de 100,000 m. metrice. — Secăra a fost căutată, ofertă puțină, în total s'au vândut 4000 m. metrice. — Porumbul a avut căutare viuă totă săptămâna. S'au vândut cam 12000 măști metrice cu 6-15, 6-20 florini. — Ovăsul căutare slabă, s'au vândut cam 2500 m. metrice cu 680, 720.

Păștăiose. În urma mai multor comande, de deosebire pentru fasole, tendința a devenit mai fermă, obținându și prețurile o mică urcare. Notăz: fasolea 7-50, 8-25; linte 7-8 fl.; mazărea 10-75, 11-50; sămënța de cânepă 11-50, 12 florini.

Victualii. Oușle notăz 29-30 la 1 fl. — Galițe: Oferte neînsemnate. prețurile mai ferme, tăiate s'au plătit cu 4-80, 5-30, vii îngrășate 2-40, 3 fl., pui 80 cr., 1 fl. 20; rațe 1-70, 2 fl.; curci 4-5-50 fl., tôte cu părechea; iepurii 90 cr.—1-10 bucata; căpriora 45-50 cr. kgr.

Colonia. Timpul din săptămâna trecută au influențat nefavorabil asupra negoțului de zahăr. În fabrici nu s'au putut transporta sfecle și nap, și ori ce întârziere în lucrare, va aduce cu sine pierderi însemnate pentru fabrici.

Unsore de pește a avut o tendință de uroare, de oraș s'au vândut cu 53, 53-50 cu vasu, cu 50 și 50-50 fl. fără vasu.

Pei. În săptămâna trecută s'au vândut 10000 bucăți pei de oia diverse, plătindu-se cele sârbesci și bulgare cu 110-125 fl. per 100 bucăți, de Bosnia cu 60-62 fl. 100 kg., tôte cu 2%, — Pei uscate. Pentru ele au intrat câteva comande în scris, marfă ușoră este mai bine căutată, der de acesta lipsesce în piață. Prețurile ca în săptămâna premergătoare.

Banca austro-ung. a redus etalonul de interese în escomptu dela 4 1/2 la 4%, în lombardu de 5 și 5 1/2 la 4 1/2 respective 5%. — Banca imperială germană a redus interesele în escomptu la 3 1/2, în lombardu la 4 și 4 1/2%.

Tergul de vite. La 5 Februarie au intrat 1869 capete, anume: 1020 boi ung., 54 sârbesci, 399 vaci ung., 3 bivoli. 100 tauri, 293 altele. Căutarea a fost bună. S'au vândut boi grași 27-30 fl., de mijlocu 24-26 fl., mai de rëndu 20-22 fl., boi sârbesci 20-25 fl., vaci îngrășate de Helveția 23-28 fl., vaci ung. 20-26 fl., bivoli 18-21 fl.,

tru a-și căuta scăpare. Florica a scăpată cum a scăpată, căci ea mai tineră putu suporta mai ușor spaima, der biată babă mai întâiu își perdă puterile și leșină, er când se trezi din leșinu, nebuni.

După-ce ne mai descebaluimăm, la capu, i-am dîș Floricii, se și dea acum josu perulu celu alb de călți.

Florica se uită lungu la mine. „Nu veți, că mi-l'am dată” dîș ea.

— „Ba nu ți-l'ai dată, Florică”, i-am răspuns și-i luai pletele în mână. Der, Dumneșeu meu, acesta era perulu ei! Perulu ei celu negru și frumosu finalise de spaimă. Când Florica vedu lucrulu acesta, se spăriă de sine însă-și. Pentru pierderea colôrei frumosului ei peru ar fi avut de acum înainte se suferă cele mai mari supărări, decât bunulu ei Dănilă n'ar fi mângaiat-o cu iubirea lui, oăci elu totu așa de multu o iubiă după-ce a încăruntă, ea și mai înainte.

Prelucrată de I. S.

tauri 21-28 fl., — maja metr. — Viței s'au vândut vii cu 34-38 cr., prima 42-44 cr. chilogramul. Miei 5.50 până 8 fl., părechea.

Trageri la sorti.

Table with columns for dates (Losuri de stat) and numbers (5 100 278 310 405 612 643 723 1273 ...).

Crucea roș. Ital. 3 Febr. ser. 908/22 992/20 2073/28 2343/42 2618/48 4113/12 4377/6 5552/35 5615/25 5644/20 5966/13 6730/25 8403/16 10147/21 11660/49 11773/32.

In mortisare ser. 413 723 1168 1452 3217 4359 7183 7893 8076 9068 9578 10928.

Table with columns for dates (Sachsen Meiningen) and numbers (437 495 783 795 920 986 1039 1216 ...).

Table with columns for dates (Losuri de Bucuresci) and numbers (24 40 77 189 272 491 600 747 947 ...).

Table with columns for dates (Rusesci din 1864) and numbers (194 1045 1322 1479 1602 1830 2383 ...).

Tergul de rimatori din Steinbruch. La 2 Febr. n. starea rimatorilor a fost de 84452 capete, la 3 Febr. au intrat 1847 capete și au esit 94 rămânendu la 3 Febr. unu număr de 87395 capete. — Se notăz: marfa ungară veche, grea dela 43 1/2 până la 44 1/2 cr. marfa ungară tineră grea dela 46 cr. până la

46 1/2 cr., de mijlocu dela 45 1/2 cr. până la 46 cr. — ușoră dela 44 1/2 cr. până la 45 cr. — Marfa sârbescă grea dela — până la — cr. — de mijlocu dela 43 cr. până la 44 1/2 cr. ușoră dela 43 cr. până la 43 1/2 cr. — Marfa de România de Bákony grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocu grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușoră dela — cr. până la — cr. transito dto țepoșă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocu dela — cr. până la — cr. Marfa sârbescă grea dela 43-44 cr. transito, mijlocu grea dela 43-44 cr. transito, ușoră dela 42-42 1/2 cr. Porci îngrășati de unu anu dela — cr. până la — cr., îngrășati cu cucuruzu dela — cr. până la — cr., îngrășati cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cantăriți la gară cu 4 1/2.

Calendarul săptămânii. Table with columns for months (Februarie, Martie, Aprilie) and days (1-28).

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 4 Febr. n 1891

Table with columns for commodities (Semințe, Produse div.), quality (Calitatea per hect), and prices (Prețul per 100 chilogr.).

Cursul losurilor private din 4 Febr.

Table with columns for commodities (Basilica, Creditu, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunăre, Insbruck, Keglevich, Krakau, Laibach, Buda, Palfy, Crucea roșie austr., Rudolf, Salm, Salzburg, St. Genois, Stanislau, Trieitine 4 1/2%, Waldstein, Windischgrätz, Sârbesci 3%, Banca h. ung. 4%), and prices (cump., vinde).

Bursa din Bucuresci din 4 Febr. Table with columns for values (Valori), percentages (%), and sums (se cump.).

Cursul la bursele de Viena

Table with columns for commodities (Renta de aur, Renta de hartiă, Imprumutul căilor ferate ungare, etc.) and prices.

Abonamente la „GAZETA TRANSILVANIEI”

se pot face ori când pe lângă condițiunile următoare: Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 8 fl. pe șese luni 6 fl., pe unu an 12 fl. Pentru România și străinătate: pe trei luni 10 franci, pe șese luni 20 franci, pe unu an 40 franci.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil interimal: Gregoriu Maior.

ANUNCIU. Pentru vëndări și exploatațiuni de mine, de păduri, precum și în generalu de lem-nării (ferestrele) intervenză subsemnatul și se rógă a-lu onora cu comande. ERVIN TOLNAI Alba-Iulia (Gyulafehervár) 494.10-7

Schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 15.65 p. Meter—glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins etc.) versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das **Fabrik-Depôt G. Henneberg** (K. und K. Hofliefer.), **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Farmacia la „goldenen Reichsapfel.“ **I. PSERHOFER** I., Singerstrasse 15. Viena,

Pilule pentru curățirea sângelui, vechiu cunoscut medicament de casă ușor purgativ, mai înainte numite „*Pilule universale*“, merită cu totu dreptul numirea din urmă, de ore-ce în realitate sunt multe bóle, la cari aceste pilule au dovedit efectul în adevăr escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpate pretutindenea, de mulți medici prescise și puține familii se voru afla, la cari aru lipsi o mică provisiune din acest medicament de casă escelent.

Din aceste pilule costă: 1 cutiă cu 15 pilule 21 cr., 1 sulu cu 6 cutii 1 fl. 5 cr., la trimiteri nefrancate cu rambursă 1 fl. 10 cr.

Trimițendu-se prețul înainte costă dinpreună cu espedarea francată. 1 sulu cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. — (Mai puțin de un sul nu se poate trimite.)

Se face rugarea de a cere pilulele pentru curățirea sângelui anume (espres) ale lui I. Pserhofer și de a observa la aceea, ca etichetele de pe capacul flă-cărei cutii să fie provăgute cu subsemnătura I. PSERHOFER, care se află și pe instrucțiune în colóre **roșii**.

Balsam în contra degerăturii de I. Pserhofer, 1 borcanelu 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.
Sucul Spitzwegerich, în contra catarului, răgușelei, tusei spasmodice etc. 1 sticlă 50 cr.

Alifă americană în contra durerilor reumatice, 1 fl. 20 cr.

Praf în contra asudării picioareloru, prețulu unei cutii 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Balsam în contra gușiloru, 1 sticlă 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de viață (Picăturile de Praga), pentru stomachu stricatu, contra nemisturii etc. etc. 1 sticlă 22 cr.

Minunatul balsam englezesc. 1 sticlă 50 cr., 1 sticlă mică 12 cr.

Prafuri în contra tusei etc., (Fiakerpulver) 1 cutiă 35 cr., cu trimiterea francată 60 cr.

Pomada-Tanochininu de I. Pserhofer, celu mai bunu mijlocu pentru creșterea părulu. Un borcanu 2 fl.

Plastru-universalu, de profesoru *Steudel*, medicamentu de casă pentru rănii, bube etc. 1 borcanu 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare-universală de curățeniă, de *A. W. Bulrich*. Unu medicamentu escelentu contra tuturor urmărilor misturii stricade. 1 pachetu 1 fl.

Afară de preparatele aci numite se mai află tôte specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tôte țiarele austriace, și la casă, când unele din aceste specii nu s'arū afla în depositu, se voru procura la cerere cu promptitudine și câtu se póte de efinu.

Trimiterea cu poșta se efectuează grabnicu, fiindu prețulu trimis înainte, comande mai mari se efectuează și cu rambursă.

Trimițendu-se prețulu înainte, (mai bine cu mandat postal) portul este mai efinu, ca cu rambursă.

467,12—12

Forțe importante invențiune contra slăbiciunii (impotență.)

Pentru Bărbați!

Cu **Potentator** c. r. pat. se vindecă bărbații imediat și durabilu, fără urmări, la casuri unde nimicu nu a ajutat, chiar cei slăbiți de mulți ani, séu cei cari a perdutu puterea (o cură esternă, plăcută, neiritabilă, garantată de nesupărătoare) a se întrebuinta 10 minute pe zi. Atestate dela cei mai distinși profesori, recomandațiun de către medici și mii de scrisori de mulțămire din partea celor ce s'au vindecatu radicalu, recomandă fără interesu întrebuintarea **Potentatorulu** c. r. pat. Succesulu durabilu. Trimiterea cu poșta și pachetarea se face în modul celu mai discretu. Conținutul și proveniența secretă. **Dr. CARL ALTMANN**, Viena. VII., Mariahilferstrasse No. 70. Broșure se trimitu la cerere gratis și franco. 477,18—9

ANUNCIU.

Voindū a da o dezvoltare mai mare fabricei mele de postavu, cautū unu asociatū care sé aibă cunoscințe întinse asupra fabricării postavulu și a flanellei.

Fabrica se află în marginea orașulu Buzeu, instalatā pe unu cursu de apă cu o putere de 50 de cai. Fabrica posedă avantajele de scutire și încurajare încă pe 14 ani. Doritorii se voru adresa la domnulu

IOAN M. GAROFLIDE fabricantū de postavu, Buzeu. 510,5—2

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potū cumpăra în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciureu.

DE VÂNDARE

este „OTELULŪ UNION“ din ulița neagră, dimpreună cu casele învecinate Nrii 63/64, mai departe casa din Scheiu, strada Prundulu No. 9, vis-à-vis de gimnasiulu românū dimpreună cu grădina.

Oferte sigilate suntū a se preda până la 15 Februarie a. c. la cassa

PRIMEI BĂNCI TRANSILVANE, Brașovū.
(Erste Siebenbürgische Bank zu Kronstadt.)

FUNDATĂ ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FUNDATĂ ÎN 1888.

A. MUREȘIANU

BRAȘOVU, PIAȚA MARE No. 22.

Acestū stabilimentū este provădutu cu cele mai noue mijloce tehnice și asortatū cu totu felulu de caractere de litere din cele mai moderne, este pusū în pozițiune de a putea esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AURŪ, ARGINTŪ ȘI COLORI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
PENTRU TÔTE SPECILE DE SERVICIURI.
TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de **HOTELURI** și **RESTAURANTE.**
COMPTURI, ADRESE, CIRCULARE, SCRISORI, COVERTE,
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE ANUNCIURI.

PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.
BILETE DE INMORMENTĂRI.

Comandele eventuale se primescū în biuroulu tipografiei, Brașovū, piața mare Nr. 22, etagiulu I, cătră stradă. Comandele din afară rugămū a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovū.